

18 PRIEDAS

Visuomenės pastabos ir pasiūlymai PAV ataskaitai, pasiūlymų įvertinimas ir atsakymai visuomenei

Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl UAB „Minijos nafta“ naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo registracija

Eil. Nr.	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymo gavimo data	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymo teikimo data	Suinteresuotos visuomenės atstovo vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymai ir aplinkybės, įrodymai, kuriais pagrindžiamas pasiūlymas
1	2	3	4	5
1.	2015-07-23	2015-07-23	Kintų bendruomenė Bendruomenės tarybos pirmininkė Sigita Kasparavičienė Kuršių g. 10, Kintų mst., Šilutės r. LT-99358, tel. 867002644, el. p. kintuose@gmail.com	Pastabos pateiktos el. paštu 2015-07-23 raštu Nr. 12 “Dėl UAB “Minijos nafta” naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos” .
2.	2015-08-02	2015-08-02	Kintų bendruomenė Bendruomenės tarybos pirmininkė Sigita Kasparavičienė Kuršių g. 10, Kintų mst., Šilutės r. LT-99358, tel. 867002644, el. p. kintuose@gmail.com	Pastabos pateiktos viešo supažindinimo su UAB „Minijos nafta“ naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo ataskaita protokolui. Pateikta el. paštu 2015-08-02 raštu Nr. 13 dėl “Dėl viešo supažindinimo UAB “Minijos nafta” naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos protokolo.
3.	2015-08-05	2015-08-05	Kintų bendruomenė Bendruomenės tarybos pirmininkė Sigita Kasparavičienė Kuršių g. 10, Kintų mst., Šilutės r. LT-99358, tel. 867002644, el. p. kintuose@gmail.com	Pastabos pateiktos el. paštu 2015-08-05 raštu Nr. 14 “Dėl UAB “Minijos nafta” naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos”.

KINTŲ BENDRUOMENĖ

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 177425919,
Kuršių g. 10, Kintų mst., Šilutės r. LT-99358, tel. 867002644, el. p. kintuose@gmail.com
Atsisk.sąsk.LT134010043500005752, AB DnB bankas

PAV dokumentų rengėjui:
VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

2015-07-23 Nr.12

DĖL UAB „MINIJOS NAFTA“ NAFTOS GAVYBOS GARGŽDŲ LICENCINIO PLOTO PIETVAKARINĖJE DALYJE (KINTŲ OBJEKTE) POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 9 straipsnio 8 punkto nuostata, visi poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų metu, iki atsakinga institucija priima sprendimą, turi teisę kreiptis į atsakingą instituciją ir poveikio aplinkai vertinimo subjektus jų kompetencijos klausimais, raštu pateikdami informaciją dėl galimų pažeidimų nustatant, apibūdinant ir įvertinant galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai ar vykdant poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

2013-10-16 d. Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento sprendimas Nr. (33-1)-LV4-3096) „Dėl UAB „Minijos nafta“ naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo programos patvirtinimo su pastabomis“, 3 punktas nusako: „Jeigu PAV ataskaitoje vietos naftos gavybos gręžiniams įrengti bus pasirinktos už Gargždų licencinio ploto ribų, pagrįsti tokio pasirinkimo teisėtumą“. Nors šis sprendimas UAB „Minijos nafta“ buvo skundžiamas, 2014-04-10 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos sprendimu buvo atmestas ir paliktas galioti (Administracinė byla Nr. A⁵⁰²-844/2014). Paminėtina, kad PAV ataskaitoje nėra duomenų, pagrindžiančių sprendimo įrengti naftos žvalgybinius ir gavybos gręžinius už Gargždų licencinio ploto ribų teisėtumą.

Pažymėtina, kad 2013-10-16 Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento sprendimas Nr. (33-1)-LV4-3096) nebuvo skelbiamas informacinėje sistemoje ir tikslingai slepiamas nuo suinteresuotos visuomenės.

2005-10-28 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1151 „Dėl leidimų naudoti angliavandenilių išteklius išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 6 punktas nusako, kad leidimų naudoti tradicinių angliavandenilių išteklius turėtojas gali bet kuriuo metu kreiptis į Lietuvos geologijos tarnybą prie Aplinkos ministerijos su motyvuotu prašymu be konkurso išduoti jam leidimą naudoti tradicinių angliavandenilių išteklius greta esančiame plote, besiribojančiame su leidimo turėtojo leidime ir (ar) naudojimo sutartyje nurodytu plotu, kuriame jokiai ūkio subjektui leidimas nesuteiktas. Šis prašymas turi būti pagrįstas geologinėmis ar su tradicinių angliavandenilių išteklių gavyba susijusiomis priežastimis.

Mūsų žiniomis UAB „Minijos nafta“ tokio leidimo PAV programos derinimo metu neturėjo ir neturi, nes 2008-03-26 Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 273 „Dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atlikimo, siekiant skelbti angliavandenilių išteklių naudojimo konkursą“ patvirtino naują Šilutės – Tauragės licencinį angliavandenilių išteklių plotą, kurio koordinacinių taškų sekantys:

1). X - 6124549 Y - 420523

2). X - 6103569 Y - 420147

Šio nutarimo 1.1 papunktyje nustatyta, kad naujai patvirtinto Šilutės – Tauragės licencinio angliavandenilių išteklių ploto pietinė riba sutampa su Nemuno upės kranto linija. Vakarinė riba sutampa su Kuršių marių kranto linija. Šiaurinė riba sutampa su Gargždų ploto pietine riba, Rietavo ploto pietine riba ir vakarinės ribos dalimi.

2010 m. spalio 1 d. Klaipėdos apygardos administracinis teismas (Administracinė byla Nr. 1-341-163/2010) konstatavo, „kad UAB „Minijos nafta“ naftos gavybos veiklą planuoja už Gargždų licencinio ploto ribų esančioje teritorijoje, kas reiškia licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimą, nes užsiimti veikla (naftos gavyba) galima tik nurodytoje licencijoje ir tik toje teritorijoje, kuri priskirta pagal licenciją. Pažeisdamas licencijuojamos veiklos ribas pareiškėjas iš esmės net neturi *locus standi* nagrinėjamu atveju“. Šis faktas vėlesniuose teismų procesuose nebuvo nuginčytas.

Pagal 1995 m. kovo 27 d. Licencinės sutarties, sudarytos tarp Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir (Lietuvos-Danijos) uždaros bendrovės „Minijos nafta“ sąlygas: pagal sutarties 1 straipsnį UAB „Minijos naftai“ buvo suteikta išskirtinė teisė, jei šią teisę įmanoma realizuoti laikantis kitų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų Licencinėje Lietuvos Respublikos teritorijoje, apibrėžtoje geografinėmis koordinatėmis nuo 55°25' iki 55°40' Šiaurės platumos ir nuo 21°07'30 iki 21°37'32 Rytų ilgumos. Taigi minėtoje Licencinėje sutartyje apibrėžta teritorija, kurioje UAB „Minijos nafta“ suteikta išskirtinė teisė, nepatenka į naujai patvirtintą Šilutės-Tauragės licencinio angliavandenilių ploto teritoriją.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir faktą, jog PAV ataskaitoje išnagrinėta veikla numatoma už licencinio ploto ribų, darytina išvada, kad UAB „Minijos nafta“ naftos gavybos Gargždų licencinio ploto pietvakarinėje dalyje (Kintų objekte) poveikio aplinkai vertinimo programa yra parengta pažeidžiant 1995 m. kovo 27 d. Licencinės sutarties, sudarytos tarp Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir (Lietuvos-Danijos) uždaros bendrovės „Minijos nafta“ sąlygas ir Lietuvos Respublikos teisės aktus todėl neteisėta ir ginčytina.

Kintų bendruomenė gindama viešąjį interesą nesiekia naudos, bet stengiasi apsaugoti visos Lietuvos žmonėms priklausančius rekreacinius išteklius, užtikrinti aukštą aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos lygį, gyvenimo kokybę.

Poveikio aplinkai ataskaitos rengėjai nurodo, kad iš planuojamų 3 gręžinių bus išgaunama apie 200 t. naftos per parą. Pagal atliktus skaičiavimus numatoma, kad susidarys sekantys kenksmingų medžiagų kiekiai (ataskaitos 81 psl.):

*Naftos dujų deginimo fakelas: anglies monoksidas – 62,649 t/metus, lakių organinių junginių – 13,875 t/metus, azoto oksidai – 2,746 t/metus, angliavandeniliai – 0,281 t/metus, kietosios dalelės – 0,803 t/metus.

*Naftos krova, sandėliavimas: angliavandeniliai – 80 t/metus.

Azoto oksidai. Azoto oksidų įtaka sveikatai: dirgina akis, kvėpavimo takų gleivinę, didelės koncentracijos sukelia gleivinės paburkimą ir edemą, toksiškai veikia plaučius.

Anglies monoksidas (CO). Anglies monoksidas per plaučius patekęs į kraują jungiasi su hemoglobinu ir sudaro labai patvarų junginį karboksihemoglobina. Šios reakcijos pasekoje hemoglobinas negali audinių aprūpinti deguonimi ir vystosi audinių hipoksija. Anglies monoksido galimybė susijungti su hemoglobinu yra 200 kartų didesnė nei su deguonimi, todėl net nedidelė jo koncentracija aplinkoje neigiamai veikia sveikatą ir gali būti pavojinga. Gali būti pažeista centrinė nervų sistema, regėjimas, kvėpavimo, širdies ir kraujagyslių sistemos. Esant labai didelei karboksihemoglobino koncentracijai kraujyje gali ištikti koma ir mirtis.

Angliavandeniliai. Jie veikia centrinę nervų sistemą, dirgina viršutinius kvėpavimo takus ir sukelia akių uždegimą. Aplinkos ore pagal Lietuvos higienos normą HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija (DLK) gyvenamosios aplinkos ore“ (Žin., 2007, Nr. 55-2162) leidžiama vienkartinė angliavandenilių koncentracija gyvenamosios aplinkos ore yra 1,0 mg/m³.

Kintų bendruomenė niekada nepasisakė prieš naftos gavybą, bet ir nesutinka su savanaudiška ir agresyvia UAB „Minijos nafta“ verslo politika, kuri nukreipta prieš krašto rekreacinius išteklius, visuomenės norą gyventi švarioje ir saugioje aplinkoje. 2006 m. kovo 14 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarime konstatuota, kad žemė, miškai, parkai, vandens telkiniai, ypač vertingos vietovės yra visuotinę reikšmę turinčios nacionalinės vertybės, todėl jų tinkamas naudojimas ir apsauga yra viešasis interesas – kiekvieno žmogaus egzistavimo, žmogaus ir visuomenės išlikimo bei raidos sąlyga, tautos gerovės pagrindas. Tai aptarta ir Aplinkos apsaugos įstatyme kur įtvirtintas principas - derinti visuomeninius ir privačius interesus, stengiantis gerinti aplinkos kokybę, skatinti gamtos išteklių naudotojus ieškoti būdų ir priemonių, kaip išvengti neigiamo poveikio aplinkai.

Pagrindinės ir principinės aplinkos apsaugos nuostatos yra suformuluotos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 ir 54 straipsniuose. Šiuose Konstitucijos straipsniuose įtvirtinta kiekvieno asmens pareiga saugoti aplinką nuo kenksmingų poveikių, taip pat pabrėžtos pagrindinės Lietuvos valstybės aplinkos apsaugos politikos kryptys – aplinkos saugojimas nuo kenksmingų poveikių, rūpinimasis natūralios gamtinės aplinkos apsauga, saikingas gamtos išteklių naudojimas. Tačiau grėsmingi ir žalingi žmogaus teisių ir aplinkos sąveikos bei santykio aspektai ir dėl to didėjantis gamtos užterštumas sąlygoja žmogaus sveikatos sutrikimų skaičių.

Teisė į sveiką ir švarią aplinką įteisinta ir Orhuso konvencijoje (Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, pasirašyta 1998 m. birželio 25 d. Orhuse, Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuota 2001-07-10 Konvencijos tikslas – kad būtų apsaugota kiekvieno dabarties ir būsimųjų kartų žmogaus teisė gyventi palankioje jo sveikatai ir gerovei aplinkoje.

Pažymėtina, kad poveikio „Natūra 2000“ ir potencialioms jai teritorijoms, Tarybos direktyvos dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 92/43/EEB (1992 m. gegužės 21 d.) 6 straipsnio dalis nusako: Bet kokiems planams ir projektams, tiesiogiai nesusijusiems arba nebūtinai teritorijos tvarkymui, bet galintiems ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai įvertinimas. Atsižvelgiant į poveikio teritorijai įvertinimo išvadas ir remiantis 4 dalies nuostatomis, kompetentingos nacionalinės institucijos pritaria planui arba projektui tik įsitikinusios, kad jis neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumui ir, jei reikia išsiaiškinusios plačiosios visuomenės nuomonę.

2004-01-14 Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija (raštas Nr. (1-15)-D8-286), išnagrinėjo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas dėl veiklos galimybių, Kintų seniūnijos gyventojų bei įvairių organizacijų motyvuotus pasiūlymus bei jų įvertinimą, pasitelktų konsultantų ekspertines išvadas dėl veiklos galimybių ir šiuos teisės aktus:

Pagal Jūros krantų apsaugos ir naudojimo nuostatus (Žin., 2000, Nr. 19-473) Kuršių marių kranto apsaugos juosta sudaro iki 150 m pločio Kuršių nerijos bei kontinento sausumos teritorijos ir prie jų esanti iki 150 m pločio marių akvatorija. Kranto apsaugos juostoje draudžiama eksploatuoti naudingąsias iškasenas, kirsti mišką, statyti pastatus, įrengti inžinerinę infrastruktūrą bei vykdyti kitą ūkinę veiklą, galinčią kelti grėsmę ar daryti žalą rekreaciniams ištekliams, daryti kraštovaizdį. Kranto apsaugos zona ir juosta skirta išsaugoti pajūriui būdingą kraštovaizdį ir jo vertingus rekreacinius išteklius, sudaryti palankias sąlygas visuomenei naudotis rekreaciniais ištekliais, užtikrinti subalansuotą krantų naudojimą, todėl ūkinių interesų skatinimas nelaikytinas prioritetu (taikytina aikštelei Nr. 1).

Pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 2001, Nr. 108-3902) pakrantės apsaugos juostoje leidžiama statyti tik hidrotechninius statinius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, tiltus, prieplaukas, rekreacinėse zonose – paplūdimių įrangą, jachtų ir valčių elingus, kitus rekreacinius įrenginius, draustiniuose – su draustinio steigimo tikslais susijusius statinius. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-12-

29 nutarimu Nr. 1640 (Žin. 1996, Nr. 2-43) patvirtintų Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus pakrantės apsaugos juostoje draudžiama bet kokia ūkinė veikla, išskyrus hidrotechninius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, paplūdimių Lietuvos Respublikos bendrajame plane, kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154, Kuršių marių akvatorijoje buvo numatyta įsteigti Kuršių marių biosferos poligoną. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-549 (Žin., 2009, Nr. 114-4868) Kuršių marių biosferos poligonas įsteigtas. Ši teritorija yra potenciali paukščių bei buveinių apsaugai svarbi teritorija - Natūra 2000.

Gamtosauginiu aspektu Kintų miestelio svarba tiesiog nesvarstyтина, nes ji įteisinta Lietuvos Respublikos teisės aktais steigiant saugomas teritorijas: Nemuno Deltos regioninį parką, Ventės kraštovaizdžio draustinį, Kintų botaninį draustinį, Kuršių marių biosferos poligoną, „Natūra 2000“ ir potencialias jai teritorijas.

Pagal 2004 m. rugpjūčio 19 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymą Nr. V-586 (Žin., 2004, Nr. 134-4878) „Dėl sanitarinių apsaugos zonų (toliau-SAZ) ribų nustatymo ir režimo taisyklių“, reglamentuojama saugi gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai sanitarinė apsaugos zona žaliavinės naftos ir gamtinių dujų gavybai yra 1000 m. Kai tuo tarpu UAB „Minijos nafta“ siekia gręžti gręžinius už 250-350 m. nuo artimiausių sodybų, paplūdimių ir kitų rekreacinių objektų.

Svarbus gyventojams ir psichologinis neigiamas faktorius, nes 2003-08-22 vykusio viešo (PAV) ataskaitos svarstymo metu, rengėjas (Klaipėdos universiteto Baltijos pajūrio aplinkos tyrimų ir planavimo institutas) pateikė ir galimo sprogimo galimybę. Tai patvirtinama ir svarstomojoje (PAV) ataskaitoje. Kaip pavyzdys galėtų būti 2010 m. balandžio 20 dieną naftos gavybos platformoje "Deepwater Horizon" įvykęs sproginimas, per kurį žuvo 11 darbininkų ir po kurio iš gręžinio į jūrą pradėjo plūsti nafta.

Gręžinių įrengimo metu, sukeliamas triukšmas bei vibracija nuo dirbančių gręžimo įrenginių, o vėliau eksploatuojant telkinį, sunkiasvorio transporto keliama vibracija ir triukšmas turės neigiamą įtaką žmonių sveikatai ir savijautai. Kintų miestelio infrastruktūra nepritaikyta sunkiasvorio transporto srautams, dėl kurių galimas žalingas poveikis daugiabučių namų jau pažeistoms konstrukcijoms, valstybės saugomiems kultūros paveldo objektams.

Nagrinėjamoje PAV išsamiai neišanalizuota naftą gabenančių sunkiasvorių krovininių automobilių sukeliamos vibracijos pasekmės aplink įsikūrusiems gyventojams ir prie kelio esančiai infrastruktūrai, nendrynų ir miško gaisrų rizika, taip pat neištirta menamo aplinkkelio, kuriuo numatoma gabenti naftos produktus, būklė.

Pabrėžtina, kad UAB „Minijos nafta“, siekianti išskirtinių teisių išgauti naftą Kintų objekte, planuoja veiklą, prieštaraujančią Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatoms, Lietuvos Respublikos teisės aktams ir normoms, ratifikuotoms tarptautinėms konvencijoms ir direktyvoms:

1. Jūros krantų apsaugos ir naudojimo nuostatomis ;
2. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymui;
3. 2009-09-17 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymui Nr. D1-549 „Dėl Kuršių marių biosferos poligono įsteigimo, jo nuostatų ir ribų plano patvirtinimo;
4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymui Nr. V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų (toliau-SAZ) ribų nustatymo ir režimo taisyklių“ ;
5. 2001-11-07 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymui NR. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
6. Orhuso konvencijai;
7. Tarybos direktyvai dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 92/43/EEB (1992 m. gegužės 21 d.).

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, manome, kad pateiktoje PAV nurodyti ne visi neigiami padariniai ir rizikos faktoriai Kintų miestelyje ir aplinkinėse teritorijose gyvenančių asmenų

sveikatai, infrastruktūrai ir saugomoms gamtos teritorijoms, galintys turėti esminės reikšmės priimant sprendimą dėl naftos išgavimo.

Kintų bendruomenės tarybos pirmininkė

Sigita Kasparavičienė

Parengė:

Kintų bendruomenės tarybos narių darbo grupė:

Jonas Vinsilas
Rita Venglerienė
Ingrida Eiškuinė
Antanas Klišienė
ROMUALDAS BARKAUSKAS
Laimas Juchasta
Stanislovas Darius Stasimavičius